

Ole Bjørn Kraft: Det foreliggende Lovforslag er Udtryk for Bestræbelser, som har gjort sig gældende overfor den nuværende Valgmaade til Amsraadene lige siden Lovens Vedtagelse, Bestræbelser, som maa siges at være blevet betydeligt forstærket ved den Udvikling, der har fundet Sted i de senere Aar. Det har neppe været tilstræbt ved Loven af 1916, men Kendsgerningerne viser, at Amsraadsvalgene ganske imod deres egentlige Natur er blevet mere og mere politisk prægede, og der er ingen som helst Udsigt til, at dette Forhold skal ændres, tværtimod, der er sikkert al mulig Grund til at formene, at den sidste Rest af en upolitisk Betragtningmaade, som endnu fra Tid til anden gør sig gældende snart det ene Sted, snart det andet, efterhaanden fuldkommen vil forsvinde, og at de politiske Partier fuldt ud vil udnytte den Magt, som de efter Loven har til at besætte Amsraadspladserne udelukkende efter politiske Synspunkter.

Hvis denne Betragtning er rigtig, og det tror jeg den er, vil Lovens Uretfærdighed komme til at træde stadig tydeligere frem, ikke mindst maaske overfor de mindre Partier, hvis Repræsentation under de nuværende Forhold ikke svarer til den Styrke, de har i Vælgerbefolkningen. Kravet om en forholdsmæssig Repræsentation er jo fuldt gennemført ved Valgene til Rigsdag og Sogneraad, og det er da naturligt at søge dette Princip gennemført ogsaa ved Amsraadsvalgene, i Særdeleshed, naar de Argumenter, som tidligere kunde tale derimod, og som kunde tænkes at opveje hele denne Betragtning, faar stadig mindre og mindre Betydning paa Grund af den Udvikling, der finder Sted.

Fra konservativ Side har vi i lang Tid vist dette Spørgsmaal Interesse, og vi har ved forskellige Lejligheder taget Initiativ til at søge Ændringer indført. Jeg kan saaledes nævne den Betænkning, mit Partis Medlemmer i Valglovskommissionen af 1921 afgav om en Ændring af Valgmaaden ved Amsraadsvalgene gaaende ud paa en Deling, saaledes at Sogneraadet og Skatteyderne hver valgte et lige stort Antal Valgmænd. Medvirkende til dette Forslag var ikke blot det Argument, jeg tidligere har fremdraget, men ogsaa den Betragtning, at Amsraadene, som har til Opgave at føre Tilsyn med Sogneraadene, ikke bør vælges udelukkende af disse blandt deres egne Medlemmer.

Da Loven om de kommunale Valg var til Behandling i Folketinget i 1924, stillede

mit Parti Ændringsforslag i Overensstemmelse med dets Stilling i Valglovskommissionen og fik i Princippet Tilslutning fra det radikale Partis Side — desværre ikke i Praksis. Selv om det af Regeringen fremsatte Lovforslag i dets Udformning ikke er i Overensstemmelse med det Forslag, vi tidligere har fremsat, har man dog Lov til at sige, at det stiler mod det samme Maal, naar det søger at faa tilvejebragt en forholdsmæssig Repræsentation, og derved fuldbyrder det en Udvikling, som alt peger paa, og som den Praksis, der har været anvendt ved Amsraadsvalgene, i høj Grad bidrager til at fremme.

Vi kan derfor overfor Hovedtanken i Lovforslaget, den forholdsmæssige Repræsentation, udtale vor Velvillie og vort Ønske om, at man maa naa til et Resultat gennem Forhandling her i Tinget. Det var naturligvis blevet meget lettere for den højtærede Indenrigsminister, om han havde givet Tilslutning til de radikale Medlemmers Standpunkt i Valglovskommissionen, idet de først tiltraadte det konservative Forslag, og kun subsidiært det socialdemokratiske, som jo er det, der ligger til Grund for det foreliggende Lovforslag, for saa vilde det have været meget nemt for mit Parti hurtigt at gennemføre et Forslag til Ændring af de foreliggende Forhold.

Medens vi saaledes med Hensyn til Hovedformaalet og i Princippet kan tiltræde Lovforslagets Tanke, er der derimod adskillige Enkeltheder, som vi staa mere kritisk overfor. Det gælder bl. a. Spørgsmaalet om Amtmandens Stilling. Ministeren har ganske vist ikke fastholdt det radikale og socialdemokratiske Ønske fra Valglovskommissionen, at Amsraadet selv skal vælge sin Formand, men har bibeholdt Amtmanden som Leder af Raadets Forhandlinger, hvad ogsaa alt anbefaler at gøre. Men til Gengæld foreslaar man at fratage Amtmanden hans Stemmeret og gør ham derved til en Slags Forretningsfører for Raadet.

Jeg er enig med det ærede Medlem Hr. Krag i hans Bemærkninger angaaende dette Spørgsmaal. Vi fra vor Side tvivler i allerhøjeste Grad om, at Gennemførelse af Lovforslaget paa dette Punkt vil være rimelig og nyttig, og der har ikke for os foreligget noget overbevisende Argument til Forsvar for denne Reforms Nødvendighed. Hvis man skal gaa til en Ændring, bør man gaa til at tage hele Spørgsmaalet om Amtmandsstillingen op til en nærmere Prøvelse — og monstro dette Forslag ikke er en Sildeføding af Synspunkter, der ikke